

BAŞKAN ÖZCAN;
"İNSANLIK İÇİN ÜRETİYORUZ, ÜRETMEYE DE DEVAM EDECEĞİZ"

Türkiye'de artan nüfusun meydana getirdiği talep ve yükselen sosyo-ekonomik refah, hayvansal üretimin arttırılmasını gerekli kılmaktadır. Ayrıca, dış satıma yönelik potansiyelinde bulunması hayvancılığın önemini daha da arttırmaktadır. Türkiye'deki mevcut tarımsal işletmelerin %96,42'si hem bitkisel hem de hayvansal üretim yapmakta olup, %3,6'sı sadece hayvansal üretim yapmaktadır. Toplam sağılabilir hayvan varlığımız bakımından ülkemiz diğer AB ülkelerine nazaran sayı olarak ön sıralarda yer almaktadır. Dünya sığır varlığının yaklaşık %0,7'sini ülkemiz sığır varlığı oluşturmaktadır. AB üyesi ülkelerden Fransa, Almanya ve İngiltere'den sonra hayvan varlığı bakımından ülkemiz 4. sırada bulunmaktadır. Dünyadaki bütün ülkeler, tarımsal ürünlerin stratejik öneminden dolayı tarım sektörlerini herhangi bir şekilde desteklemektedirler. Çünkü tarım yaşamın sürdürülmesinde stratejik bir sektördür. Tarım sektörünün gelişmesi ve sürdürülebilirliği için örgütlenme ve desteklemeler olmazsa olmazlar arasındadır. Tarımsal desteklemeler üretimde istikrar, kalitede iyileşme ve verimliliğin artırılması nedeniyle tarımsal gelirin artırılmasında önemli bir role sahiptir. Sığır, kutuplar hariç dünyanın hemen her yerinde yetiştirilebilmektedir ve insan ile sığırın birlikteliği oldukça eskidir. Bu birliktelikte sığır insanlar için sadece et, süt gibi besin maddeleri üretmekle kalmamış, çeki gücü, derisi, tırnağı, boynuzu ve gübresiyle de insanların hizmetinde olmuştur. Hatta bazı bölge ve topluluklarda sığır bir prestij unsuru olarak değerlendirilmiştir. Büyükbaş hayvancılık Türkiye'nin her bölgesinde görülen yaygın bir ekonomik faaliyet kolu durumundadır. Sektör, istihdama, Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya ve gıda arz güvenliğine katkısının yanı sıra kırsalda temel geçim kaynaklarından biri olması nedeniyle de yüksek düzeyde önem arz etmektedir. Aynı zamanda sektörün rekabet gücü küreselleşmenin etkisiyle her geçen gün daha fazla önem kazanmaktadır. Coğrafi ve iklimsel nedenlerden dolayı büyükbaş hayvancılık sektörü Türkiye'nin hemen her bölgesinde görülen bir ekonomik faaliyet kolu olmasına rağmen sektörün doğası gereği geniş arazilere ihtiyaç duyulduğundan dolayı genelde köylerde ve beldelerde yoğun olarak yapılmaktadır. Büyükbaş hayvancılık kırsal alanda yaşayan insanların temel geçim kaynaklarından biri olarak özellikle gelişmekte olan bölgeler için ekonomik öneminin yanında göçün azaltılması ve dolaysıyla ülke içi göç kaynaklı sorunların önüne geçilmesinde de önemli bir işlev görmektedir. Damızlık sığır yetiştiriciliğinde kapalı ve açık olarak inşa edilen barınakların hem yetiştirme yöntemine hem de hayvan refahına uygun bir şekilde tasarlanması gerekmektedir. Türkiye'de kapalı sığır barınakları yaygın olarak kullanılmaktadır. Büyükbaş hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren girişimcilerin temel gelir kaynakları olan et ve süt aynı zamanda gıda sanayinin gelişmesinde de son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle hayvan başına elde edilen et ve süt miktarında yaşanan artış çiftçi gelirini artırdığı gibi gıda sanayinin gelişmesine de katkı sunmaktadır. Hayvan başına elde edilen ortalama süt miktarı bakımından Türkiye'de yaklaşık %87 oranında iyileşme yaşanmıştır. Türkiye büyükbaş hayvancılık sektörü 2000-2016 döneminde hayvan varlığı, et ve süt üretim miktarı ve hayvan başına et ve süt miktarı bakımından son derece önemli bir değişim yaşamıştır. Aynı zamanda hayvan varlığı içerisinde et ve süt bakımından daha verimli olan kültür ırkı hayvanların toplam içindeki oranı da önemli düzeyde yükselmiştir. Türkiye gerek hayvan varlığı gerekse sahip olduğu geniş çayır ve meraların sağladığı avantaj sayesinde büyükbaş hayvancılık için elverişli bir konumda bulunmakla beraber sektör küreselleşme, kırsaldaki demografik değişimler ve diğer gelişmelerin zorunlu kıldığı ve sürdürülebilir bir işletmecilik için vazgeçilmez olan rekabet edebilirlik düzeyine doğru hızla ilerleyerek ülke ekonomisinin can damarı olma yolunda ciddi yatırımlar almakta ve gelişmektedir. Bu bağlamda bir ülkenin etine, sütüne ve sanayisine kadar ihtiyacı duyduğu Sığır yetiştiriciliği hakkında Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Kâmil Özcan ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

Dergi Ayrıntı: Sayın Kâmil Özcan hayvansal üretim ve ırk ıslah çalışmalarının sürdürülebilirliği için gerekli olan hususlar nedir?

Kâmil Özcan: Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri olarak hayvansal üretim ve ırk ıslahı çalışmalarının sürdürülebilirliği açısından, bizlerin de talepleri bulunmaktadır. Biz bu talepleri her platformda dile getiriyoruz. Ama burada bir kez daha vurgulamak isterim. Kayıt ıslahın temelidir. Kayıt olmazsa ıslah olmaz, üretim planlaması yapılamaz. Irk ıslahına temel olan bilgilerin sağlıklı bir şekilde toplanması açısından, ıslah kapsamında yeni doğan sığırların küpeleme işlemleri, mutlaka sorumlu Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri tarafından yapılmalıdır. Yılların birikimi ve saha tecrübelerimiz ile biz bunu yaparız. Doğru küpeleme kaydı ile de destekleme kayıpları yaşanmayacaktır. Ama bu hizmetin bir maliyeti var. Küpeleme hizmeti ile ilgili bedelin ya yetiştirici tarafından karşılanması ya da Bakanlığımız tarafından direk olarak uygulayıcıya aktarılması gerekmektedir. Suni tohumlama ırk ıslahında olmazsa olmazdır. Suni tohumlama uygulamasının yaygınlaştığı yıllarda, süt ve etteki artış oranları dikkate alındığında, suni tohumlamanın ırk ıslahında ne derece önemli bir yer tuttuğu ortadır. Aksine tabi tohumlama boğaları ile yapılan tohumlamalar, boğadan dişi sığırlara hastalık bulaşma riskinin çok yüksek olması nedeniyle, suni tohumlama ırk ıslahında izlenebilecek en sağlam ve sağlıklı yoldur yaygınlaştırılmalıdır. Islah faaliyetlerini teşvik edici destekleme modeline geçilmelidir. Tüm Dünya'da uygulandığı gibi, müstakil bir Hayvan Islahı Kanunu'nun çıkarılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konu ile ilgili yasama organı TBMM'de Tarım Komisyonuna girişimde bulunulmuştur. Irk ıslahı çalışmalarının sürdürülebilmesi açısından, Yetiştirici Birliklerine ırk ıslahı alanında daha fazla rol verilerek, daha etkin hale getirilmeli ve ırk ıslahı faaliyetleri için ihtiyaç duyulan ekonomik kaynak sağlanmalıdır Hayvansal üretimde önemli bir sorun olan bulaşıcı hastalıklarla, (şap, brusella, tüberküloz) mücadele, buzağı ölümlerinin ve gebelik öncesi döl verimi kayıplarının azaltılması amacıyla, projelere devam edilmeli ve bu projeler için ihtiyaç duyulan bütçe temin edilmelidir. Süt ve kırmızı et üretiminin kaynağı durumundaki Anaç Sığırların, üretimde kalmalarının sağlanması için, suni tohumlanmış anaç sığır başına destekleme uygulaması, tekrar hayata geçirilmeli ve nitelikli dişi hayvanların kesime gitmesinin önüne geçilmelidir.

Ayrıntı: Sayın Özcan üretimi arttırmak için neler yapılmalıdır?

Özcan: Ülkemiz açısından üretim olmazsa olmaz bir husus olarak ekonomimizin can damarlarında yerini ve önemini korumaktadır. Dünya devletleri özellikle gelişmiş ülkeler analiz edildiği takdirde kendi besin ihtiyaçları olan tarım gıdaları ve hayvansal gıdaları hususunda başka devletlere muhtaç kalmayacak hasiyette üretim yaparak fazla üretim kapasitelerini ülkelerinin ekonomisine kazandırmayı tercih etmektedirler. Bir ülke için üretim o ülkenin gelişmesi sanayisinin ve teknolojisinin ileriye gitmesi anlamına gelecektir. Hayvansal üretimin devamı için üreten köylünün üretimde kalması ve küstürülmemesi için, gerekli sosyo-ekonomik tedbirleri geliştirerek ve çeşitlendirilerek devam edilmesi hayati öneme sahiptir. Çiğ süt fiyatları ile birlikte, çiğ süt fiyat artışında en büyük paya sahip yem fiyatlarına da müdahale edilmeli ya da dönemsel olarak çiğ süt fiyatına paralel olarak, yem fiyatlarının da sabitlenmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Aksi takdirde üretimden kaçış artacaktır şu anda bununla ilgili ciddi gözlemlerimiz bulunmaktadır. Üretim maliyetlerinin arttığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bu şartlarda üretim yapmak çok zor hale gelmiştir. Üretimimizi etkileyen girdilerimizin hepsine %60-70 zam geldiği halde, ürettiğimiz ürüne ancak %20 zam geldi. Bu şekilde üreticiyi üretimde tutamayız, üretimi sürdürebilir hale getirmeliyiz. Üretimden çekilen her bir yetiştiricinin ailesiyle birlikte bu ülkeye sosyal ve ekonomik anlamda yeni sorunları beraberinde getireceği unutulmamalıdır. Türkiye'nin gelecekteki hayvansal gıda güvenliğini sağlamak için üretimimizi arttırmak, daha da önemlisi üretimi devam ettirmek gerekmektedir. Bu iş ancak üreten köylümüzün doğduğu yerde doyması, yani arkadan gelen genç neslin anne ve babalarının mesleğini devam ettirmeleri ile mümkün olacaktır.

Hayvansal üretim yapan çiftliklere mazot ve elektrik enerjisi gibi temel girdilerin temininde indirimli tarife uygulan-

ması, çiftliklerde çalıştırılan çoban ve hayvan bakıcılarının, SGK primlerinin ödenmesi konusu desteklenerek, nitelikli ara eleman sorununun çözümüne katkı sağlanmalıdır. Girdi maliyeti içinde önemli bir yer tutan, yem hammaddesi üretimini arttırmak için, gerekli tedbirlerin alınması gereklidir.

Ayrıntı: Sayın Özcan ülke ekonomisi için üretim ne anlam ifade etmektedir?

Özcan: Tarım sektörü ve hayvancılık Türkiye'nin ekonomik gelişme sürecine değişik kanallardan katkı sağlamaktadır. Üretim sektörü, ülke nüfusunun önemli bir bölümünü istihdam etmekte, ülke nüfusunun beslenmesi için zorunlu gıda maddelerini üretmekte, sanayi sektörüne girdi sağlamakta, sanayi ürünleri için talep yaratmakta, tarımsal ürünler ihracı yoluyla toplam ihracata katkıda bulunmakta, ulusal gelirin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bu bağlamda üretim ülke ekonomisi için olmazsa olmaz gereklilik olarak önemini ve ülke ekonomisinde ki taşıdığı yükü bizlere göstermektedir. Ülkemizin ve dünyanın yaşadığı pandemiye rağmen her türlü riski göze alarak üretimi devam ettirmiş üreticilerimize, hizmet vermeye devam etmiş ve yine pandemiye rağmen hem hayvancılığın hem ıslahın hem de birliklerin sorunlarının masaya yatırılacağı toplantılara katılmalarından dolayı teşekkür ediyorum. Çevremizde ki herkesin kendi çevresinde de can kaybı ve hastalığa yol açmış korona salgını, bizlere ve tüm kamuoyuna bir kez daha öğretti ki; Tarım ve hayvancılık vazgeçilmez ve özel olarak desteklenmesi gereken stratejik bir sektör olduğu tekrar kanıtlanmış oldu. Bu sebeple ülkemizin kendi öz kaynaklarıyla kendine yeter halde olması en büyük isteğimizdir. Bu durum, hayvancılık sektörüne hizmet veren her kesime, sahip çıkılması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu konu da desteklerini esirgemeyen Sayın Bakanımıza ve bürokratlarına buradan teşekkür ediyorum. Alın teri ile bu ülkeye katma değer sağlayan biz yetiştiriciler, Merkez Birliği çatısı altında

sevgi, ilgi ve bilgi için bir araya geldik, kendimiz için değil, ülkemiz için üretiyoruz, insanlık için üretiyoruz, üretmeye de devam edeceğiz. Geçtiğimiz 23 yılda Bakanlığımızla el ele çok işler başardık. Bu tablo, gelecekte de yapacaklarımızın teminatı olacaktır. İnsanlık için gıda üretmek kutsal bir meslektir. Bu sebeple ülkemizin kendi öz kaynaklarıyla kendine yeter halde olması en büyük isteğimizdir. Bu durum, hayvancılık sektörüne hizmet veren her kesime, sahip çıkılması gerektiğini ortaya koymuştur. Bu konu da desteklerini esirgemeyen Sayın Bakanımıza ve bürokratlarına buradan teşekkür ediyorum. Alın teri ile bu ülkeye katma değer sağlayan biz yetiştiriciler, Merkez Birliği çatısı altında sevgi, ilgi ve bilgi için bir araya geldik, kendimiz için değil, ülkemiz için üretiyoruz, insanlık için üretiyoruz, üretmeye de devam edeceğiz. Geçtiğimiz 23 yılda Bakanlığımızla el ele çok işler başardık. Bu tablo, gelecekte de yapacaklarımızın teminatı olacaktır. İnsanlık için gıda üretmek kutsal bir meslektir. Üreticinin küstürülmemesi gerektiğini her fırsatta dile getirdik, getiriyoruz. Biz bize düşeni yaptığımızı düşünüyoruz. Elimizi taşın altına koyduk. Üretimi aksatmadan, milletimizi kimseye muhtaç etmeden, fedakârca çalışıldığını tüm kamuoyuna bildirmek isterim. Tüm bu bilgiler doğrultusunda ülkemizin yarınlara daha güçlü ferah ve gelişmiş uyanabilmesi için bizler üretimin desteklenmesi üretici olan tüm vatandaşlarımızın yanında bulunmak için gereken tüm Fedakârlık yapıyor ve yapmaya da devam edeceğiz.

Ayrıntı: Sayın Özcan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin görevleri nedir?

Özcan: Damızlık birlikleri, üretimin içinden gelen üreticilerin oluşturduğu bir kuruluştur. Ülke hayvancılığına ilişkin kısa – orta- uzun vadeli politikalara yön veren üretici ve kamu için önem arz eden Sivil Toplum Kuruluşlarıdır. Bu süreçte birlikler kamu ve siyasetle ortak politikaları ve projeleri yürütürken, zaman zamanda kamu ve siyasete ülke menfaatleri açısından, uyarıcı görevlerini de yerine getirmeye çalışmaktadır, çalışmaya da devam edecektir. Bu görevleri geçmişte layıkıyla yapmış tüm bürokratlara, il birlik başkanlarına ve merkez birliği yöneticilerine, ülkemiz hayvancılığına yaptıkları katkılardan dolayı, ayrı ayrı huzurunuzda bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Biz birlikte varız, birlikte güçlüyüz. Hayvan gen kaynaklarının korunması, araştırılması, tespiti, ıslahı, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve pazarlanması gibi konularda birliğimizin görevleri arasında bulunmaktadır. Bilindiği üzere hayvancılık desteklemelerinden, örgütlemeyi teşvik adı altında birliklerimize %3 komisyon ödenmektedir. Bu çok doğru bir harekettir. Biz her platformda olduğu gibi bu %3 rakamını %10'a çıkaralım, üyelerimizden aidat ve hizmet bedeli almayalım. Hem üreticimiz hem birliklerimiz önemli bir sıkıntıdan kurtulsun ve bu sektörde bir devrim olsun. Sektörümüz için çok önemli dönüşüme sebep olacak bu isteğimizin, ilgili makamlarca duyulacağını ve değerlendirileceğini düşünüyoruz.